

★ Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ★

Η «ΤΡΙΣΕΥΓΕΝΗ»

ΕΓΓΛΗ σημασία ἐδόθη δι' ἓνα τοιοῦτον βιβλίον—δὲν λέγω δρᾶμα, διότι δὲν εἶναι—καὶ ἐπάνω εἰς τὴν δρᾶσιν τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν, ἔγεινεν ἀρκετὸς λόγος. Ἀλλ' ὁ

λόγος δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου, ὅσον εἰς τὴν πρόληψιν, ἣτις ἐπικρατεῖ περὶ τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως του.

Ὁ κ. Παλαμᾶς ἀπέκτισσε φήμην πολὺ δυσανάλογον πρὸς τὴν πραγματικὴν του ἀξίαν, καὶ ὅπως εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Ἀναγεννήσεως πολλοὶ εὐπιστοὶ ἠγόραζον παρ' ἐλαιοχρωματιστῶν τινῶν ἐκμεταλλευομένων τὰ ὀνόματα τῶν μεγάλων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ζωγράφων, διαφόρους μουντζούρας, ὡς ἔργα Ραφαήλ, Βαν-Δυκ κλ. οὕτω καὶ μερικοὶ μεταξὺ ἡμῶν σήμερον, κατὰ χωλὸν τρόπον συγκρίσεως, ἐπειδὴ ἐν ἔργον εἶναι τοῦ Παλαμᾶ ἐπιβάλλουσιν εἰς ἑαυτοὺς νὰ πιστεύωσιν ὅτι εἶναι ἀριστοτέλεια, καὶ ἂν μὲν εἶναι πλούσιοι ἀποτίουσι τὰ ἔξοδα τῆς ἐκτυπώσεως. ἂν δὲ ἀναγινώσται ἀπλοὶ τὸ φέρουσιν ὑπὸ μάλῃς ἂν δὲ ἐπαγγέλλωνται τὸν χριτικὸν τοῦ κύκλου τοῦ ἀμοιβαίου θαυμασμοῦ τὸ ἀναδιβάλλουσιν εἰς τοὺς ἐβδόμους οὐρανοὺς

Ἄς τὸ ὁμολογήσω ὅμως ὅτι καὶ ὁ ὑποφαινόμενος εἶμαι ἐξ ἐκείνων αἵτινες συνήθισαν νὰ θεωροῦν τὸν Παλαμᾶ μέγαν ποιητὴν, ἀπὸ τὰ μικρά μου, τὰ χρυσὰ μου ἔτη, μολοντί οὐδέποτε μοῦ ἤρρεσε ποιήμα του. Τὸ διατί, εἶναι ἡ συνήθεια.

Μεγάλη περιέργεια μ' ἔχει καταλάβει ὅταν παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Παλαμᾶ, ὃν ἐθιῶρουν ἐργάτην μόνον τῆς μαλακῆς ποιήσεως, ἤκουσα ὅτι ἐτοιμάζει ἐθνικὸν δρᾶμα ὑπὸ τὸν τίτλον «ΤΡΙΣΕΥΓΕΝΗ» Τὸ ὄνομα ἔσχε μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπ' ἐμοῦ, καὶ ἀμέσως ἐπεισθὼν ὅτι ὁ κ. Παλαμᾶς μᾶς ἐτοιμάζει δραματικὴν ἐκπληξιν μὲ τὸ σπάνιον αὐτὸ ὄνομα τῆς ΤΡΙΣΕΥΓΕΝΗΣ, τὸ ὅποιον ἀκούει κανεὶς εἰς τὰ παραυθία, καὶ ἐπερίμενα μὲ κάποια ἐνθουσιώδη χαρὰν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἔργου.

Καίτοι τυγχάνω ἐκ τῆς τάξεως ἐκείνης, ἣτις λαμβάνει τὰ ἔργα τοῦ κ. Παλαμᾶ μὲ τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφὴν του, ἐν τούτοις ἦτο ταιαύτη ἡ ἀνυπομονησία μου, ὥστε, ἔσπευσα νὰ σκάσω τὰς 3 δραχμὰς καὶ τὸ... ἠγόρασα.

Ἦνοιξα τὸ βιβλίον βιαίως, ἐκόψα τὰς πρώτας του σελίδας, καὶ ἤρχισα ἀναγινώσκων περὶ-

πατητικῶς. Διαβάζω μίαν σελίδα, δύο, πέντε δέκα, ἐν τυπογραφικῶν φύλλον, ἀλλ' οὐδαμοῦ ἡ ἐκπληξίς καὶ ὁ θαυμασμός, τὰ ὅποια περιέμενον νὰ αἰσθανθῶ, τοῦνοντίον μάλιστα μὲ κατελάρμυανεν ἐν ἄλλο εἶδος ἐκπληξέως, ἀλλοκότου, δυσθύμου, σὰν ὅταν βλέπῃ κανεὶς νὰ θραύεται ἓνας πελώριος καθρέφτης ἐνώπιόν του, ἢ νὰ θρυμματίζεται ἓνα ἀγάλμα ἀρίστης τέχνης.

Ἐξηκολούθησα ἤθελον ν' ἀποίδω μέχρι ποίου σημείου θὰ φθάσῃ τὸ ἀνούσιον τοῦ ἔργου, ἢ τοῦλάχιστον νὰ φανερωθῇ καμμία λάμπις, δυναμένη ν' ἀνατρέψῃ ὅλον τὸ σκθρὸν οἰκοδόμημα τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας πράξεως. Ἐκεῖνο δὲ ὅπερ πολὺ ἐνίσχυε τὴν ἐλπίδα μου ταύτην ἦτο ὅτι ὁ κ. Χρηστομάνος, ὁ τῆς Νέας Σκηνῆς ἱδρυτής, ἐμελλε νὰ παραστήσῃ τὸ ἔργον.

—Τί διάβολο! ἔλεγα μέσα μου, καὶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ὅστις πρέπει νὰ θεωρῆται αὐθεντία, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὰ δράματα, ν' ἀπατάται τόσο.

Καὶ ἵνα μὴ μικρηγορήσω, ἀποτελείωσα, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀποτελείωσις ἡ «ΤΡΙΣΕΥΓΕΝΗ».

Ἄς ἀρχίσωμεν μίαν μικρὴν ἀνάλυσιν:

Ὡς δρᾶμα ἡ «Τρισεύγενη» δὲν ἔχει οὔτε λύσιν, οὔτε δέσιν, καὶ ἔχει μόνον ὡς δρᾶμα εἶναι ἀτυχές, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπλοῦν διήγημα. Ὅλοι οἱ χαρακτήρες εἶναι ψευδεῖς. Κανεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν εἶναι εἰς τὴν θέσιν του. Ψευδὴς ὁ χαρακτήρ τῆς Τρισεύγενης, τῆς ἡρώιδος τοῦ δράματος, ὡς χαρακτήρ Ἑλληνοπούλας, κόρης ἀναπνεύσεως τὸν μυροδόλον ἀέρα τῆς Ρούμελης μὲ τὸν Παρνασσὸν ἀπὸ τῆς μεριάς, μὲ τὸν Τυμφορστὸν ἀπὸ τὴν ἄλλην καὶ μὲ τὸν Πίνδον παραπάνω. Εἶναι χαρακτήρ ἀπαντῶν εἰς τὰ σκλόνια τοῦ Βορρᾶ, ὅπου ἦτε κόρη καὶ ἡ ὑπανδρὸς τυγχάνουσι χειραφετημένοι, καὶ ὁ χαρακτήρ καὶ τῆς μὲν καὶ τῆς δὲ διαπλάσσεται ἀναλόγως τῶν ἀτυχῶν ἢ εὐτυχῶν περιστάσεων, ἐνῶ παρ' ἡμῖν, καὶ δὴ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ, ἡ κόρη εἶναι ἐντροπαλὸν τι, ἢς ὁ χαρακτήρ μέλλει νὰ διαπλασθῇ μετὰ τὸν γάμον. Δυνατὸν μίᾳ κόρῃ, καθ' ὑπέρβασιν τῶν ἐπικρατούτων ἠθῶν καὶ ἐθίμων νὰ ἐρασθῇ νέου τι-νὸς καὶ ν' ἀφελῇ μάλιστα ν' ἀπαχθῇ παρ' αὐτοῦ, ἐναντίον τῆς θελήσεως τῶν γονέων τῆς, ἀλλὰ τὴν πρωτοβουλίαν τὴν ἔχει πάντοτε ὁ νέος καὶ οὐδέποτε ἡ νέα. Ὁ νέος πηγαίνει κρυφὰ εἰς τὴν αὐλήν τῆς, ἢ εἰς τὸν κηπὸν τῆς, ἢ εἰς τὸ χωράφι τῆς, ἢ εἰς τὴν βρύσιν πρὸς συνάντησιν τῆς λατρευτῆς του, οὐδέποτε δὲ ἡ νέα καὶ δὴ πρὸς υἱὸν πατρικοῦ ἐχθροῦ. Τοῦτο εἶναι κανὼν ἄνευ ἐξαίρεσεως διὰ τὴν ἐπαρχιακὴν Ἑλλάδα, καὶ ὅς προσπαθῇ ὅσον θέλει ὁ κ. Παλαμᾶς νὰ μᾶς παρουσιάσῃ τὴν Ἑλλὰδα ὡς Γερμανίαν, Σουηδίαν καὶ Νορβηγίαν.

Ψευδὴς καὶ ὁ χαρακτήρ τοῦ Πέτρου Φλώρη, ἀκατανόητος. Οὐδαμοῦ ἐν αὐτῷ ὁ Ἑλληνικὸς χαρακτήρ. Ἀγαπᾷ παραφόρους, ἀλλὰ καὶ μὲ ὑπανιγμούς ἐκδικήσεως τὴν θυγατέρα τοῦ πατρικοῦ του

ἐχθροῦ Δεντρογαλῆ, ἐπὶ τέλους ἄψε σβῦσε τὴν στεφανώνεται, τὴν ἐγκαταλείπει καὶ ἀπέρχεται μὲ τὸ καρὰδι του εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀρίων ἐπιτηρητῆς, εἶδος εὐνούχου, τὸν ναυπηγὸν τοῦ καραβίου τοῦ Τράταν, ὁ ὅποιος, διότι ἐχόρευσε μὲ τὸν Κάραλην, ἐχθρὸν τοῦ ἀνδρός της, τὴν κατήγγειλε εἰς αὐτόν, αὐτὸς ἔρχεται τρεχῶς, τὴν συλλαμβάνει ψευδομένην, τὴν ἐγκαταλείπει καὶ ἐκείνη δηλητηριάζεται!

Ψευδὴς καὶ ὁ χαρακτήρ τοῦ Τράτα. Εἶναι οὗτος εἶδος ψευδοῦχου. Ραδιουργεῖ χωρὶς συμφέρον καὶ χωρὶς πάθος... ἔτσι στὸ βρόντο! καὶ εἰς τὸ τέλος, μετὰ τὸν θάνατον τῆς Τρισεύγενης, μεταμέλεια!...

Ψευδὴς καὶ ὁ χαρακτήρ τοῦ Κώστα τοῦ Μπουρνόθα τοῦ ἀγροσύλακος· οὗτος καίτοι Μπουρνόθας ὀνομαζόμενος, ἀντὶ νὰ κατὰγεται ἀπὸ τὸν Μπουρνόθον τῆς Σμύρνης, κατὰγεται ἀπὸ τὸ... Σουλὶ! Χαρακτήρ καθὲς ἄλλο ἢ Σουλιώτικος. Ἐνας ἀγριάνθρωπος, ἕνας φονιάς τῆς γυναικὸς του, ἕνας ποῦ δὲν ξέρει τί λέγει, εἰ αἱ ὁ ψευδοσουλιώτης Μπουρνόθας. Ὁ κ. Χρηστοθασίλης μιλᾷται διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Παλαμᾶ νοθεῖαν αὐτὴν τοῦ σουλιωτικοῦ χαρακτήρος, καὶ ἔκαμε μάλιστα παρατηρήσεις εἰς τὸν συγγραφέα. καθ' ὃ ὁ ἴδιος ἀνεκοίνωσεν εἰς πολλούς. Οἱ Σουλιῶται κατὰ τὸν συγγραφέα «τῶν Ἀγώνων τοῦ Σουλίου» καὶ τῶν «Σουλιωτῶν καὶ Λιάπηδων» κ. Χρηστοθασίλην, εἰς ἃ ἔργα τόσο ἐνεργῶς καταφαίνεται ὁ σουλιωτικὸς χαρακτήρ, ἦσαν νουνεχεῖς καὶ σώφρονες πολεμισταί, ἀγαπῶντες μὲν τὰ ὅπλα των, ἅτινα θεώρουν ψυχὴν των, ἀλλ' ἡγάπων παραφρόνας καὶ τὰς γυναῖκάς των, αἵτινες παρηκολούθουν αὐτοὺς εἰς τοὺς κατὰ τῶν Τούρκων ἀδικολοίτους πολέμους των.

Ὁ Νίκαιος ὁ βιολιτζῆς, ὁ μόνος ὅστις γνωρίζει τί λέγει καὶ τί αἰσθάνεται, ἄξιος καλλιτέρου τῆς «Τρισεύγενης» ἔργου, δὲν ἔχει κανὲν κοινὸν πρὸς ἕνα Ἑλληνα ἐπαρχιώτην βιολιτζῆν. Νομίζει κανεὶς ὅτι ἔχει ἐνώπιόν του ὅχι ἕνα ἄξεστον βιολιτζῆν, ἀλλ' ἕνα ἀπόφοιτον τοῦ Ὁδείου τῶν Παρισίων, ἡ τοῦ Μονάχου, ἕνα ποιητὴν, ἕνα φιλόσοφον... Ὁ χαρακτήρ τοῦ Νικάρου εἶναι μὴ παρατονία εἰς ὅλον τὸ δρᾶμα τῆς «Τρισεύγενης» καὶ θὰ ἔκαμνε καλῆτερα ὁ κ. Παλαμᾶς, ἐὰν μᾶς παρουσίαι ἕνα λυρικὸν ἢ ἐπικὸν ποίημα μὲ τὰ συναισθήματα τοῦ Νικάρου, ἀντὶ ἐνὸς ἀνουςίου δράματος, οἷον εἶναι ἡ «Τρισεύγενή» του.

Παραλείπω τὰ λοιπὰ πρόσωπα, ὡς ἀνάξια ἀναλύσεως.

Καὶ ὑπὸ σκηνικὴν ἐποψὴν τὸ ἔργον εἶναι ἐπίσης ἀτυχές. Αἱ τρεῖς πράξεις Α', Β' καὶ Δ'. ἐκτυλίσσονται στὴ βρύση τοῦ χωριοῦ, ἡ δὲ Γ'. σ' ἕνα ἀραξοβόλι. Διάλογοι ξηροὶ, γερᾶτοι φλυαρία, ἀτελεύτητοι. Νομίζει κανεὶς ὅτι ἀκούει κοῦκλες νὰ ὀμιλοῦν καὶ οὐχὶ πρόσωπα ἑλληνικά, γέμοντα σφρίγος καὶ ζωῆς. Μονοτονία καὶ τὸ μέγα ἔλεος ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τὸ τέλος. Ἡ κεντρικὴ ἰδέα, ὅτι συνοικέσιον μεταξὺ ἐχθρικῶν οἰκογενειῶν, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν πρόληψιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, «ὁ ἐν πρὸς ὁ βίαι», οὐδαμοῦ τοῦ δράματος φαίνεται. Καὶ ὅμως ὁ συγγραφεὺς τὴν ἰδέαν αὐτὴν

ἔδει νὰ καλλιεργήσῃ, νὰ ἐξυψώσῃ. Ἀμφιβάλλω ἂν ὁ κ. Παλαμᾶς εἶχεν ὡς κεντρικὴν ἰδέαν τοιοῦτον τι. Ὁ κ. Παλαμᾶς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα γνωρίζει μόνον τὴν ἀπὸ Μεσολογγίου εἰς Ἀθήνας ἀγούσαν, καὶ τὸ μὲν Μεσολόγγι τὸ ἐλησμόνησε ὡς ἀπελθὼν ἐκεῖθεν εἰς μικρὰν ἡλικίαν, αἱ δὲ Ἀθῆναι εἶναι κάθ' ἄλλο ἢ Ἑλλάς, ὑπὸ ἐποψὴν ἐθνικῆς ζωῆς.

Ἄν ὁ κ. Παλαμᾶς ἐποτίζετο εἰς τὰ νάματα τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου, ὡς ἄλλοι σύγχρονοι συνάδελφοί του, Καρκαβίτσας, Μωραΐτιδης, Παπαδιαμάντης, Χρηστοθασίλης κλ. ἵνα ἀναφέρωμεν τοὺς σπουδαιότερους, δὲν θὰ ἔγραφε ποτὲ τὰ ἐξῆς:

ΝΙΚΑΡΟΣ (Σελὶς 16 Στίχ. 15)

... «Δὸς μου νὰ πῶ, κοπέλλα μου, δίψασα.

Ὁ διάλογος διαμειδεται εἰς τὴν βρύσιν, καὶ ἐκεῖ ποῦ πρέχει τὸ νερὸ καὶ γεμίζουν οἱ στάμνες, ἔρχεται καὶ ὁ Νίκαιος καὶ ζητεῖ νερὸ νὰ πῇ. Ἄν ὁ κ. Παλαμᾶς γνώριζε ἀπὸ κόσμου, δὲν θὰ ἔβαλε τὸν Νίκαιον νὰ ζητῇ νὰ τοῦ δώσουν νερὸ νὰ πῇ. Στὴ βρύση ὁ καθένας βραίνει τὸ στόμα του στὴν κάνουλα καὶ πίνει. Στὴ βρύση καὶ ὁ Βασιλιᾶς ἀκούμα αὐτοῦ πηρετίζεται! ὅχι ἡλιζεν ὀλωσδιόλου τὸ πρᾶγμα. ἂν ἡ σκηνὴ συνέβαινεν εἰς πηγᾶδι. Ἐκεῖ βεβαίως, διότι τὸ νερὸν ἀντλεῖται καὶ δὲν τρέχει, ἕκαστος ζητεῖ ἀπὸ τὰς τυχρὸν ὑδρευομένας νὰ τοῦ δώσουν νὰ πῇ φαίνεται ὅτι ὁ κ. Παλαμᾶς δὲν ἔχει πειρὰ ποτὲ νερὸ ἀπὸ βρύση!

Πλέον ἢ ἀπαξ ἡ Τρισεύγενη καλεῖ τὸν ἐραστὴν της καὶ μετέπειτα συζυγόν της Πέτρον Φλώρη μὲ τὰ δύο του ὀνόματα: «Πέτρο Φλώρη (Σελὶς 83 στίχ. 24.—Σελ. 87 στίχ. 10).

Δὲν μᾶς λέγει ὁ κ. Παλαμᾶς τὸν ἐκάλεσε ποτε ἡ σύζυγός του: «Κωστή-Παλαμᾶν». Νομίζομεν ὅτι ὅχι μόνον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Εὐρώπην αἱ μνηστὰ καὶ αἱ σύζυγοι καλοῦσι τοὺς μνηστῆρας καὶ τοὺς συζύγους των διὰ τοῦ βαπτιστικοῦ των ὀνόματος καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ ἐπωνύμου.

Τοιαῦτα σφάλματα, ἐλέγχοντα συγγραφεῖς ἀγνοοῦντα τὴν κοινωνίαν, καὶ ζῶντα ἐν ψευδοκόσμῳ ἰδικῷ του, σφάλματα προσβάλλοντα ἀμέσως τὴν ἀντίληψιν καὶ τοῦ ἄκρω δακτύλου γευσταμένου τῆς κοινωνικῆς πείρας καὶ τῆς ψυχολογίας εἶναι πολλὰ, ἀλλὰ χάριν συντομίας τὰ παρατρέχομεν, καὶ τελευτῶμεν, χωρὶς νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐννοήσωμεν κανένα ἐκ τῶν χαρακτήρων, διότι μόνον ἐπὶ ἀληθῶν χαρακτήρων δύναται νὰ ψυχολογήσῃ τις, χωρὶς νὰ καταλάβωμεν διατὶ ἡ Τρισεύγενη καὶ ὁ Πέτρος Φλώρης ἡγαπήθησαν καὶ συνεζεύχθησαν, διατὶ ἡ μὲν ἐχόρευσε μὲ τὸν Κάραλην, ἐχθρὸν τοῦ συζύγου της, καὶ ἐδανείσθη παρ' αὐτοῦ χρήματα, διὰ τὸ ὅποιον ἐψεύσθη, ὁ δὲ τὴν ἐγκατέλειψεν, καὶ τέλος διατὶ αὕτη νὰ δηλητηριασθῇ! Δὲν θὰ ἦτο λογικώτερον γυνὴ ἀγαπήσασα τὸν υἱὸν τοῦ πατρικοῦ της ἐχθροῦ, νὰ μὴ χορεύσῃ μὲ τὸν ἐχθρὸν του τὸν Κάραλην τόσο ἀσκόπως; Καὶ ἂν σκοπίμως ἐχόρευσε, χάριν κρυφίου τινὸς αἰσθήματος, διατὶ νὰ δηλητηριασθῇ ἐπὶ ἐγκαταλείψει αὐτῆς ἀπὸ τοῦ συζύγου της; Δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ ἄλλην ἀγάπην;

Ὅλα παράξενα εἰς αὐτὸ τὸ δραματικὸν ἔργον. Οὐδὲν εἰς τὴν θέσιν του, οὐδὲν τὸ φυσικόν, οὐδὲν τὸ ἀληθές. Ψευδολογία χαρακτήρων καὶ σκηνῶν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους.

Ὁ δὲ κ. Χρηστομάνος ἔχει διότι ὁ θιάσος του δὲν ἦτο ἱκανὸς νὰ παίξῃ τὸ πρόσωπον μιᾶς Τρισεύγενης, ἐνὸς Πέτρου Φλώρη, ἐνὸς Μπουρνόδα κτλ. ὡς ἐγράφη ἐν τῇ «Ἀχροπόλει», δὲν τὸ ἐπαίξεν, ἀλλὰ διότι τὸ ἔργον δὲν ἦτο ἱκανὸν νὰ τιμηθῇ ὑπὸ τοῦ θιάσου τῆς Νέας Σικηνῆς.

Ὁ κ. Χρηστομάνος ἐδείχθη ὑπέρτερος τῆς ἐποχῆς μας : διὰ τῆς ἀρνήσεώς του νὰ δεχθῇ τὸ ἔργον τοῦ κ. Παλαμά εἰς τοὺς κόλπους τῆς Νέας Σικηνῆς του ἐπάταξε τὴν π ρ ὁ λ η ψ ι ν.

ΕΝΑΣ ΑΓΡΙΝΙΩΤΗΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ ἀποθανὼν Πάπας καθ' ἑκάστην ἐπολιτορκεῖτο ἀπὸ ζωγράφους καὶ φωτογράφους, οἱ ὅποιοι ἐξήτουν νὰ λάβουν τὴν προσωπογραφίαν του.

Τελευταῖον ἐνώπιον τοῦ Πάπα παρουσιάσθη ἱταλὸς ζωγράφος, ὁ ὅποιος ἐξήτησε παρὰ τοῦ Πάπα τὴν ἄδειαν νὰ κάμῃ τὴν εἰκόνα του. Ἡ ἄδεια ἐδόθη, ὡς ἦτο ἐπόμενον, καὶ ἡ προσωπογραφία ἐπερατώθη. Ἀλλ' ἦτο πολὺ ἀτυχή. Ὁ Πάπας δὲν εἶχε καμμίαν ἐμοιότητα.

Ὁ ζωγράφος ἔμως δὲν ἤρκεσθη ἕως ἐδῶ. Παρεκάλεσε τὸν Πάπαν νὰ θέσῃ καὶ τὴν ὑπογραφήν του ὑπὸ τὴν εἰκόνα καὶ κανὲν ρητὸν τοῦ Εὐαγγελίου.

Κατ' ἀρχὰς ὁ Πάπας ἰδὼν τὴν ἐκτρωματικὴν ἐκείνην εἰκόνα ἠνῆθη νὰ τὴν ὑπογράψῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπέμενεν ὁ ζωγράφος, ἐσκέφθη ὀλίγον καὶ ἔγραψε τὸν ἀκόλουθον στίχον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου, τὸν ἀναφερόμενον εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Τιβερίδος θαλάσσης περίπατον τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἀπήρθυνε πρὸς τοὺς μαθητάς του :

«Ἰνα τί ἀπορεῖτε ; Ἐγὼ εἰμί».

Καὶ ὑπέγραψε : *Δέωρ ΙΓος*

Ἡ σύζυγος τοῦ ἐσχάτως ἀποθανόντος περιωνύμου Ἀμερικανοῦ ζωγράφου Οὐίστλερ, χήρα τοῦ ἀρχιτέκτονος Κότουϊν, ἦτο γυνὴ ἐκτάκτου καλλωνῆς. Ἐνυμφεύθησαν κατὰ περίεργον τρόπον.

Ἡμέραν τινὰ εἰδείπει ὁ Οὐίστλερ, μετὰ τῆς κυρίας Κοτουϊν καὶ ἄλλων τινων προσώπων. Ὁ καλλιτέχνης καὶ ἡ νεαρὰ χήρα ἐφαίνοντο τρέφοντες πολλὴν συμπάθειαν πρὸς ἀλλήλους. Τὸ παρατήρησεν ὁ συνδαιτυμὼν Λαμπουσέρ καὶ ἐσκέφθη νὰ τοὺς ἐνώσῃ διὰ τοῦ Ὑμεναίου.

— Τζέμς, εἶπε ἀποταθεῖς πρὸς τὸν Οὐίστλερ, ἐπιθυμεῖτε νὰ νυμφευθῇτε τὴν κυρίαν Κότουϊν ;

Βεβαίως, ἀπήντησεν ὁ καλλιτέχνης.

— Καὶ σῆς, κυρία Κότουϊν, θέλετε νὰ ὑπανδρευθῇτε τὸν κ. Οὐίστλερ ;

— Βεβαίως, ἀπήντησεν ἐκείνη.

— Πότε ; ἠρώτησεν ὁ Λαμπουσέρ.

— Ἐντὸς ὀλίγου, ἀπήντησεν ὁ Οὐίστλερ.

Τὴν ἐπομένην ἐτελέσθη ὁ γάμος. Μετὰ τὴν τελετὴν μετέβησαν εἰς τὸ ἐργαστάσιον τοῦ Οὐίστλερ, ὅπου παρετέθη γεῦμα. Ἐκάθισαν ἐπὶ κιβωτίων ἐλκεῖσαι καθελκῶν. Ἀλλ' οὐδέποτε γάμος ὑπῆρξε τόσο ἐυτυχὴς καὶ τόσο ἀμοιβαία ἢ ἀφροσύνης τῶν δύο συζύγων.

ΒΕΕΤΗΟΒΕΝ

*ΑΧ — ἄνοιξε τὰ χεῖλή σου τὰ μικροκολλημένα
Χάλκιν' ἐὸν βρουκόλακα καὶ κλειδοστομιασμένε !
Ποῖός Χάρος μαρμαρόκαρδος σοῦ τῆχει φιλημένα
Καὶ ποῖα νεράϊδα τὴ μιλιὰ σοῦ πῆρε — ἀγαπημένε ;*

*Στὸ ἐρωτικὸν ἀνάβλεμμα τῆς ὁρρωστῆς Σελήνης
Διὲς — καρτεροῦν τὰ κύματα μὲ σὲ νάποκριθοῦνε !
Καὶ τῶν δρυμῶν ἢ ἀτάμιαλλες Νύμφες — τὸ θοῖον
[ἐκείνης —*

ᾧ ἥρωα — τῆς νεκρώσεως ἀκολουθίας ζητοῦνε !

*Στὰ στοιχειωμένα κόκκαλα μέσα βαθιὰ τοῦ πιάνον
Προσμένει ἡ πονεμένη Ἥχὼ τὴ θεία σου βοήθεια !
Καὶ δὲ βαστοῦνε τοὺς μικροὺς λυγμούς τῶν, παραλάνον
Τοῦ βιολαντσέλου πειὰ τὰ ἄβροα καὶ παθιασμένα στήθια !*

*Ἀνατριχιάζουν ἢ χορδὲς ὅταν σὲ θυμηθοῦνε
Καὶ ἡ βαρυστέναχτες Ψυχὲς γέρονται σὸ μνημ' αὐτό σου !
Σὲ μεγαλύνουν οἱ Ἀγγελοὶ, καὶ οἱ Δαίμονες σὲ ἐμνοῦνε !
Καὶ μύρια Πνεύματα κινοῦν γιὰ ναῦζουν τὸ χαμό σου !*

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΝΗΣ

